

Document SWOT (Sterkte-Zwakteanalyse) Allochtone oudere

Wijkraadpleging Zuidwest 2015

Zoals uit de gesprekken en interviews naar voren is gekomen; het is duidelijk dat de beleving en de wensen van allochtone ouderen ten aanzien van langer zelfstandig wonen en zorg, op diverse punten kunnen verschillen van die van de autochtone ouderen. Dit heeft onder andere te maken met de culturele achtergrond.

Alvorens de SWOT weer te geven van de allochtone oudere, allereerst een korte weergave van de situatie en de achtergrond van de allochtone ouderen in onze wijk. Hierbij opgemerkt dat deze informatie is opgehaald bij de allochtone instanties en ouderen zelf.

Er zijn diverse 'naslagwerken' die kunnen worden gebruikt om meer informatie over culturele diversiteit in te winnen. Denk hierbij aan de boekjes "Wie zorgt voor oudere migranten" en "Kleurrijke zorg", maar ook de kennis en kunde bij de diverse instanties die zich bezig houden en inzetten voor de allochtone ouderen. Op het einde van dit stuk staat – naast de reeds gesproken partijen zoals terug te vinden in de namenlijst van deze wijkraadpleging – een lijst met relevante partijen in de wijk.

De allochtone oudere in onze wijk; een korte schets

- Kanaleneiland Zuid
 - o Veel NL, Veel Berbers, Veel Filippijnen, Veel Ghanezen
 - o De koophuizen zijn voornamelijk door NL gekocht
- Kanaleneiland Noord
 - o Veelal Turkse mensen
 - o Veel koopwoningen
- Kijkende naar Kanaleneiland en welke ouderen naar het 3-G centrum komen:
 - o Surinaams/ Creools -> sporadisch, Surinaams/ Hindoestaans -> sporadisch, Antilliaans -> weinig, Turks -> veel, Marokkaans -> veel, Afgaans -> 2 a 3x per jaar, Irakees -> 2 a 3 x per jaar, Filipijns -> 2 a 3 x per jaar
- Bij Al Amal wordt van alles georganiseerd; veel voor Marokkaanse vrouwen (en voor andere nationaliteiten ook) en steeds meer voor de Marokkaanse man

De Turkse ouderen...

Zijn veelal bezig en actief in de eigen kring. Zij gaan in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Marokkaanse oudere, langer terug naar het eigen land (eind mei tot en met oktober). Dat betekent dat zij hun sociale- en zorgnetwerk veelal in Turkije hebben en daar het een en andere regelen. Bij afwezigheid, zorgt familie (kinderen) voor het huis in Nederland.

De Marokkaanse ouderen...

Gaan korter dan bijvoorbeeld de Turkse oudere terug naar het eigen land. Gemiddeld zo'n 3 maanden. Hiermee verschuift het 'zorg'- en welzijnsnetwerk zich meer naar Nederland dan in Marokko.

Wanneer we inzoomen op de Marokkaanse ouderen, zie je de volgende aspecten:

- Een groot gedeelte van de kinderen van de ouderen, ontvangen een uitkering. Wanneer zij inwonen bij hun ouders, worden ze gekort in hun uitkering, daarom komt dit steeds minder voor
- Er komen steeds meer scheidingen bij Marokkaanse ouderen voor. Vaak is het zo dat de man binnen afzienbare tijd opnieuw hertrouwt, terwijl de (ex)vrouw alleen blijft
- Er zijn dus veel meer alleenstaande Marokkaanse oudere vrouwen dan mannen
- Deze Marokkaanse oudere vrouw is minder geneigd om bij haar dochter in te wonen, in verband met haar schoonzoon (taboe en schaamte en 'tot last zijn'). Bij haar zoon zal dit 'makkelijker' zijn, in ieder geval als hij alleen woont, maar indien getrouwd, zal de schoondochter dit minder op prijs stellen
- Voor de Marokkaanse oudere man is er veel meer 'te doen', zoals werk, de moskee, de huiskamers en dergelijke. De Marokkaanse oudere vrouw worstelt met de juiste dagbesteding en zingeving. Zeker wanneer zij alleen is. Eenzaamheid komt dan ook vaker voor bij Marokkaanse vrouwen dan bij de mannen
- De Marokkaanse oudere man spreekt zich niet expliciet uit over zijn wensen en behoeften. Kijkende naar de 60-jarige Marokkaanse man, dan wil hij graag weten hoe het zit met financiën, toeslagen, veranderende wetten en regelgeving, belasting en vakantie-regelingen

- De Marokkaanse oudere vrouw spreekt zich meer uit over haar welbevinden, lichaam, gezondheid en behoefte aan tijdsbesteding

Verder opgemerkt dat er grote verschillen in generaties zijn.

De 1^e generatie werkt nog deels of is deels 'alleen' achtergebleven

De 2^e generatie werkt of zijn deels 'ontspoord' en kampen met verslavings-, werk-, en opvoedingsuitdagingen

De 3^e generatie is hier geboren en hebben te maken met 2^e generatie uitdagingen, maar ook financiële aspecten, scheidingen en relatieproblemen. Zij zitten in een identiteitscrisis

Ten slotte, gezien de culturele diversiteit, en het verschil tussen de autochtone oudere en de allochtone oudere, zijn een aantal aspecten wezenlijk anders. Een voorbeeld is de leeftijd en beleving van oud zijn; een autochtone oudere van 65 jaar is vergelijkbaar met een allochtone 'oudere' van 55 jaar. Dit dient in ieder geval meegenomen te worden, wanneer men de juiste interventies wilt plegen. Op hoofdniveau bestaat er een verschil Individualisme versus Collectivisme (Hofstede), of tussen een 'Grofmazige' en 'Fijnmazige' (Pinto) cultuur. Dit heeft invloed op de beleving van:

- o Gezondheid
- o Omgaan met ziek zijn
- o Omgaan met medicatie
- o Omgaan met thuissituatie
- o Omgaan met tijdsbesteding
- o Omgaan met man/vrouw verhoudingen
- o Omgaan met bepaalde waarden en normen

De SWOT bestaat uit de onderstaande onderdelen.

S : Strengths (Sterke punten)

W : Weaknesses (Zwakke punten)

O : Opportunities (Uitdagingen)

T : Threats (Bedreigingen)

Bij de weergaven van de SWOT elementen is rekening gehouden met datgene wat de **ouderen** hebben gezegd, de **instanties** (professionals, maar ook vrijwilligers) en wat **algemeen**, vanuit een helikopterview/ beschouwende blik is gezegd.

SWOT Allochtone ouderen

Instantie

Oudere

Algemeen

Strengths (Sterkten)

- Er zijn diverse organisaties die zich specifiek inzetten voor diverse allochtone groepen
- Bereiken van de allochtone oudere via sleutelfiguren/ sleutelinstanties
- Kunnen praten in eigen taal bij instanties en bezoeken door 'sleutelfiguren'
- Er wordt steeds meer in gegaan op kennis-/ vaardigheden training waar bij allochtone ouderen behoefte aan is (voorbeeld Arabische lessen -> men wil Koran kunnen lezen)
- Uitstapjes naar buiten door verschillende allochtone instanties (Texel, tuinieren, Keukenhof)
- In Rivierenwijk bestaat een Turkse vrouwengroep die verbonden is met alle Turkse families in de wijk. Open groep, ook gastvrij voor autochtonen
- Onze vrijwilligers sluiten goed aan bij de doelgroep
- Er is (nu nog) een goede bereikbaarheid van onze locaties

Weaknesses (Zwakten)

- Er is meer bonding (verbinding) dan bridging (overbrugging)
- Hulp passende bij cultuur
- Indien familie, kinderen en een close netwerk ontbreekt, wordt de allochtone oudere steeds meer onzichtbaar
- Afhankelijkheid van netwerk
- Hulp en kennis vanuit de wijk is nog steeds teveel op 'autochtonen' gericht
- Moeilijk om allochtone ouderen te trekken naar activiteiten en plekken
- Er is weinig juiste kennis en informatie voorradig over ziektes en ziek zijn, in mijn cultuur is het antwoord op ziek zijn: medicijn, ik weet niet goed dat ik ook middels beweging, voeding en andere preventieve zaken ziekte kan voorkomen
- Informatie wordt teveel in woord gepresenteerd

Opportunities (Kansen)

- Alle informatie in beeld in plaats van woord (infographics, plaatjes, point it)
- Echt via eigen 'mensen' (sleutelfiguren) benaderen
- Nog een stapje harder stimuleren en enthousiasmeren tot actie
- Onbekend maakt onbemind; behoefte aan verdieping in de cultuur en daar je activiteiten op aanpassen ("Antillianen lezen niet veel")
- Focus meer in op de inzet van specifieke kennis en skills van de allochtone oudere en verbindt dit met andere ouderen (voorbeeld 'een kijkje in de keuken' spelletjes tour; de Antilliaan leert je domino spelen, de Nederlander leert je klaverjassen)
- Taalonderricht op een andere manier dan het geijkte
- In kaart brengen (letterlijk) en een bestand bijhouden waar welke allochtone ouderen het meeste wonen, zodat de instanties en sleutelfiguren daar nog specifiekere op kunnen inspelen

- Leefomgeving aanpassen (huis (plek), faciliteiten (lift, verwarming))
- Meer behoefte aan informatie over gezondheid (fysieke, mentale en sociale) en preventie daaromtrent beter en meer toespitsen op de allochtone oudere (Crossculturele aspecten daarin meenemen)
- Meer behoefte aan bewegings- en sportfaciliteiten aanpassen op allochtone ouderen (niet samen met jongeren, niet zo'n harde muziek, mannen en vrouwen gescheiden, etc.)
- Meer behoefte aan goede voorlichting over mogelijkheden om te bewegen, sporten en ontmoeten op diverse plekken en hoe het precies zit met kosten (voorbeeld onduidelijkheid Marhaban Axion Continu, eigen bijdrage en wel/niet indicatie)
- Meer behoefte aan op allochtone ouderen toegespitste trainingen, cursussen en bijeenkomsten (Arabisch, Koran en dergelijke)
- Meer behoefte aan fysieke ontmoetingsplekken waar een divers programma is, met zowel ontmoeting, inhoud, iets leren en bewegen is, toegespitst op allochtone ouderen
- Meer behoefte aan zingevingsbijeenkomsten en cursussen, specifiek voor allochtone ouderen, waarbij aanspraak wordt gedaan op inzet van eigen skills en kennis (denk aan ambachtelijk couscous maken, henna, marokkaanse koffie, dingen met handen, haken (Turkije), vlechten (Marokko). 2 vliegen in 1 klap; tijdsbesteding en gevoel van trots/ ertoe doen
- Om 'heimwee' tegen te gaan, activiteiten waarmee herinneringen van vroeger worden aangestipt, door verhalen van vroeger, voorwerpen van vroeger te integreren
- Meer uitstapjes 'naar buiten'
- Behoefte aan in de buurt iets om te tuinieren en dan toegespitst op cultuur. Dus vooral kruiden en specerijen e.d.
- Een ploeg samenstellen voor huisbezoeken bij allochtone ouderen
- De generatiekloof binnen de allochtone wereld zelf. Hoe daar anno 2015 mee om te gaan. Voorbeeld: een allochtone vrouw ziet haar kinderen 5 dagen achter elkaar niet (ma tm vr, ze moeten werken en hebben hun gezin) en dan opeens za en zo de hele dag, met alle drukte van dien. Kinderen hebben niet door dat dat te belastend is voor desbetreffende ouder.
- Sociale samenhang in diverse deelwijken
- Indien de omgeving nog in place is, dan kan men op een goede manier ouder worden in de eigen leefomgeving
- Behoefte aan zingeving en tijdsbesteding informatie en workshops
- Teveel bridging (overbrugging) activiteiten (dus niet alleen onder elkaar, maar ook met anderen)

Threats (Bedreigingen)

- Kinderen nemen steeds minder snel 'ouder' in huis
- Kinderen wonen steeds minder in de buurt
- In sommige delen van de wijk te weinig geschikte huizen
- Te kleine woningen
- Bij huisbezoeken, neemt dochter of zoon 'het over', wat de oudere zelf wilt of wenst komt dan niet boven tafel
- Onbekend maakt onbemind: Polarisering allochtoon/ autochtoon
- Het gaat niet om de plek, maar om degene die de activiteiten organiseren, waar ik vertrouwen in heb
- De kinderen van de allochtone ouderen hebben ook drukke banen en wonen en werken ook niet (meer) in de buurt; hoe moet dat?

- Ontbreken van geld
- Taalachterstand/ Taalbarrière/ analfabetisme
- Missen van een 'uitgebreid' netwerk
- Indien mogelijk woont de allochtone alleenstaande oudere met dochter of zoon, maar vaak is dat niet (meer) het geval
- Bereikbaarheid van de allochtone oudere
- Overbelasting mantelzorgers
- Eerder (leeftijd) gezondheidsklachten
- Eerder zorgbehoevend (diabetes en depressie komt vaker voor dan bij autochtone ouderen)

Lijst met organisaties die zich inzetten voor de allochtone ouderen

Onderstaande organisaties en personen zijn in de gesprekken en bijeenkomsten ter sprake gekomen en waren niet bij aanvang van het project reeds opgenomen in de namenlijst. De lijst is in willekeurige volgorde weergegeven.

- Attifa Zorg (Allochtone ouderen, mantelzorg, dementie)
- Marhaban (Axion Continu, dagopvang allochtone vrouwen)
- Bijnkershoeke (via Güler, allochtone mannen, Inaya zorg?)
- Thuiszorg Hart voor Nederland (dagbesteding ouderen)
- Al Amal (Marokkaanse vrouwen en inloop spreekuur voor mannen)
- Doenja (diverse groepen voor allochtone ouderen)
- KEZ (Buurthuis Kanaleneiland Zuid, Leger des Heils, activiteiten)
- Steunpunt Mantelzorg (U-Centraal)
- Amwaht (Allochtone mantelzorgers werken aan hun toekomst)
- Caesar therapie Bernadottelaan (daar komen veel vrouwen van verschillende nationaliteiten, regelmatig worden er wandelingen georganiseerd)
- Huiskamers (allochtone mannen)
- Turkse moskee (donderdag Koran les voor vrouwen)
- Marokkaanse moskee (vrijdag voor iedereen, inclusief vrouwen, wo en ma speciale bijeenkomsten voor vrouwen)
- Clarita (sporten voor vrouwen, waar ook allochtone vrouwen komen)
- Ladyfit (sporten voor vrouwen, waar ook allochtone vrouwen komen)
- Fysio Sonja (Marco Pololaan, sporten met groep vrouwen)
- Marieke Lampe (Cosbo)
- Hülya Karahirsarli (vrijwilligerscentrale)
- Mostafa Filali (Pharos)
- Freddy May (NOOM, Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten)
- Turkse vrouwengroep in Rivierenwijk